

Inzet regio inzake provinciale omgevingsvisie – koers- en conceptontwerpfase

Algemeen	
Aan	Stuurgroep ruimte en mobiliteit
Van	Christiaan van Zanten
Datum	7 december 2017
Verspreiden	Ja
Kenmerk	17.0013638

1. Inleiding

Provincie Noord-Holland werkt aan de totstandkoming van haar omgevingsvisie. Op 18 december 2017 hebben de Provinciale Staten (PS) de hoofdambities voor de omgevingsvisie vastgesteld (in het document Koers NH2050).¹ In de periode tot mei wordt op basis van dit document het ontwerp van de omgevingsvisie opgesteld. Hierbij worden ook de regio's geraadpleegd over hun doelstellingen, mede omdat PS ook heeft uitgesproken dat de invulling van de omgevingsvisie per regio kan verschillen. Op 8 februari 2018 is er een werkcongres voor raadsleden en bestuurders. Ook in diverse ambtelijke overleggen wordt input opgehaald. In deze memo wordt de regionale strategie voor deze fase van het proces weergegeven. Als de ontwerpomgevingsvisie ter inzage wordt gelegd (juni 2018), is er nog een formeel moment om een reactie in te dienen.

2. Belangrijke uitspraken voor Gooi en Vechtstreek Koers NH 2050.

Het is goed te constateren dat de ambities van PS in belangrijke mate overeenkomen met het regionaal beleid en ambities. Qua ruimte betreft dit de keuze voor binnenstedelijk bouwen en knooppuntontwikkeling rondom stationslocaties. Qua mobiliteit wordt de bereikbaarheid van het landelijk gebied genoemd.

Het landschap en natuur komt diverse malen als prominent naar voren. Het beschermen van prachtlandschappen, waar Gooi en Vechtstreek grotendeels onder valt (Stelling van Amsterdam, Nieuwe Hollandse Waterlinie, Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000), is een duidelijk keuze. Een principiële uitspraak wordt gedaan over het veengebied: de bodemdaling moet worden tegengegaan, dus vernatten en functieverandering in veenweidegebied en de landbouw moet meer natuurinclusief en duurzaam worden.

Qua sturing biedt de provincie ruimte (vooralsnog) aan lokale invulling. In het kader van opgaven als landschap, natuur, mobiliteit en verstedelijking is dit voor ons de schaal van de regio.

3. Input Gooi en Vechtstreek voor omgevingsvisie provincie Noord-Holland, fase tot ontwerp

Deze fase van de omgevingsvisie kenmerkt zich door het vertalen van de ambities naar meer concrete uitspraken. Hierbij zal het schaalniveau de hele provincie of een regio zijn. Het is daarom in deze fase van belang om te zorgen dat de uitspraken op regionaal niveau passen bij onze doelstellingen en later op regionaal of gemeentelijk niveau verder uitgewerkt kunnen worden. De inzet is daarom als volgt:

¹ https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Projecten/Omgevingsvisie/Koers_NH2050

1. Onderschrijven principiële keuzes voor de ambities op landschap, natuur en binnenstedelijk bouwen en het uitgangspunt voor regionaal maatwerk.

Deze ambities sluiten aan bij het beleid dat gemeenten in onze regio individueel en gezamenlijk voeren. In het kader van de grootstedelijke verstedelijkingsdruk in de MRA en Utrecht is het van groot belang om het groen/blauwe gebied in de regio te behouden. Daarbij is het niet alleen van belang om het landschap te beschouwen in relatie tot een opgave maar het behoud en beheer van landschap ook als zelfstandige opgave te benoemen. Een ambitie van de provincie op dit niveau kan ook leiden tot meer mogelijkheden om dit gebied te beheren, ook financieel. Er spelen grote opgaven op het gebied van sluipende verstedelijking, veenweide, en plassen.

Het zoeken van regionaal maatwerk wordt uiteraard gesteund.

2. Bij mobiliteit als speerpunt inzetten op het OV, inclusief bereikbaarheid landelijk gebied.

De ambitie voor keuzevrijheid in mobiliteit is belangrijk, maar Gooi en Vechtstreek maakt (met partners Noord-Holland, Utrecht, Flevoland en regio Amersfoort) in het MIRT Oostkant Amsterdam een principiële keuze voor beter openbaar vervoer. Dit sluit aan bij de ambitie om binnenstedelijk te bouwen en het landschap te beschermen. Uit het MIRT onderzoek blijkt dat de mobiliteitsopgave op middellange termijn leidt tot nieuwe wegverbredingen met grote impact.

De bereikbaarheid van het landelijk gebied en kleine kernen, onderschrijven we. Hier moet worden gezocht naar innovatieve duurzame oplossingen.

3. Inzetten op Gooi en Vechtstreek als kans voor aanpakken bodemdaling en natuurinclusieve landbouw.

PS maakt een principiële keus voor het stoppen van de bodemdaling in het veengebied. Het verdwijnen van het veen is één van de grootste oorzaken van uitstoot van CO₂ en de kosten voor bemaling nemen toe. PS maakt voor de agrarische ook de keuze voor meer natuur in de landbouw. In de Vechtstreek spelen beide zaken. Door de veelheid aan natuur die erg gevoelig is voor o.a. stikstofdepositie zijn de mogelijkheden voor uitbreiding van agrarische bedrijven in onze regio zeer beperkt. Bij de openheid van het landschap of de nabijheid van dorpen is schaalvergroting ook lastig. Het is dan ook weinig reëel om tegen de vastgesteld koers in te gaan, de wetgeving op het gebied van Natura 2000 ligt ook niet in onze invloedssfeer (of die van de provincie).

Gelet op de diversiteit en kleinschaligheid van onze dorpskernen en het landschap, biedt het aangrijpen van de ambitie van de provincie meer kansen. Bijvoorbeeld voor innovatieve manieren om agrarische bedrijven om te zetten naar een andere functie (dit speelt bijvoorbeeld in Wijdmeren) en het combineren van natuur en landbouw. We kunnen onze regio hiermee profileren en kansen creëren voor de transformatie van onze agrarische sector. Ook het landschap heeft hier baat bij.

Inzet is dan ook om deze ambities te omarmen en naar de ruimte te zoeken om op onze regionale schaal hierbij een voortrekker te zijn en daarmee ook ruimte voor lokale uitwerking te creëren. Dit laatste is van belang, omdat zo'n transitie een grote impact heeft op de sector.

4. Ontbrekende onderwerpen benoemen

Voor onze regio ontbreken enkele onderwerpen die van groot belang zijn. Deze moeten worden ingebracht. Dit betreft:

- Bij spreiding van wonen en werkgelegenheid: in onze regio is het van belang goed bereikbare werklocaties te hebben om ons voorzieningenniveau in stand te houden, economisch vitaal te blijven en voldoende werkgelegenheid te behouden. In onze regio zijn er kansrijke grote werklocaties zoals het Mediapark en het Arenapark en wordt er veel op informele plekken gewerkt. Gooi en Vechtstreek zet zich in voor behoud en verbeteren van de werkgelegenheid in onze regio.
- Betaalbaarheid woningen, dit is in de hele randstad een grote zorg. We willen niet dat het te duur wordt om in Amsterdam of in onze regio te wonen.

- Erfgoed: de provincie spreekt geen ambities uit op het gebied van erfgoed. In onze regio is veel erfgoed aanwezig. Het behouden, beschermen en verduurzamen daarvan is van groot belang.
- Energietransitie: Gooi en Vechtstreek wil actief aan de slag met de energietransitie. De schaal van de regio leent zich goed om als proeftuin te dienen. Woningeigenaren, gemeenten, woningcorporaties en energieleveranciers gaan hiervoor actief met elkaar aan de slag, om gasloos te worden. De energietransitie komt nauwelijks aan de orde in de omgevingsvisie van PNH, terwijl dit een grote opgave is waar hoe dan ook richting moet worden bepaald. Ons landelijk gebied is grotendeels kwetsbare natuur en toplandschap. Grootschalige vormen van energieopwekking passen hier niet. We willen inzetten op vormen die het landschap versterken en eventueel kunnen bijdragen aan de bescherming en beheer (zie het rapport Energielinie van de RCE en provincie Noord-Holland). Wij willen graag de ondersteuning van de provincie voor deze ambities.
- Samenwerking en afstemming met provincies Utrecht en Flevoland: op diverse onderwerpen zoals landschap, mobiliteit en economie raken besluiten van andere provincies onze regio. Dit bleek weer in het recente MIRT onderzoek, maar dit speelt bijvoorbeeld ook bij het Nationaal Park Heuvelrug. Het is ons belang dat de provincie hier meer afstemming bij zoekt.